

Inhoud

Van de redactie

Geen abc'tje

Heb je een trage Windows-pc? Zet Linux erop en hij kan weer jaren mee. Alleen: is Linux wel een aanrader? Tijd voor een praktijkproef met lezers. Stap één: de installatie. Eindredacteur Rob en ik gingen ook aan de slag, met collega Eric stand-by als expert. Wat fragmenten uit onze app-conversatie:

Vincent: De laptop starten vanaf de usb-stick met Linux lukt me nog niet.

Vincent: Ik zie een Linux-scherm, maar de cursor beweegt niet. Aargh! (..) Nou, ik ben erachter. Je moet niet Compatibility Mode kiezen.

Vincent: OK, gelukt. Alles lijkt het te doen, wifi en printer worden herkend.

Rob: Ik heb de iso op een stickje gezet. Dat duurde even...

Rob: Heb de BIOS-opstartvolgorde aangepast en krijg de melding: 'Schijffout'.

Rob: Ik heb 3 soorten usb: CD, FDD en HDD, welke is de usb-poort?

Rob: Ik ben er opnieuw ingedoken. Hij ziet bij het opstarten de usb-stick niet.

Eric: Hoe heb je die stick gebakken?

Rob: Ik heb gewoon Linux erop gezet vanaf die site.

Eric: Je hebt het iso-bestand zo op de stick gezet? Dat moet met een speciaal programma. Dit moeten we de lezers goed uitleggen.

Goed, die installatie was geen abc'tje. Maar die is natuurlijk eenmalig, en we hebben er een handleiding voor gemaakt. Lees op pagina 10 hoe Linux bevalt, ook ná installatie.

Vincent van Amerongen

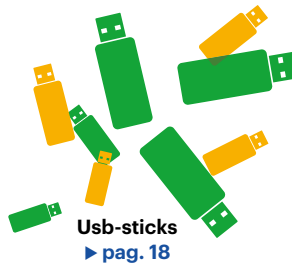
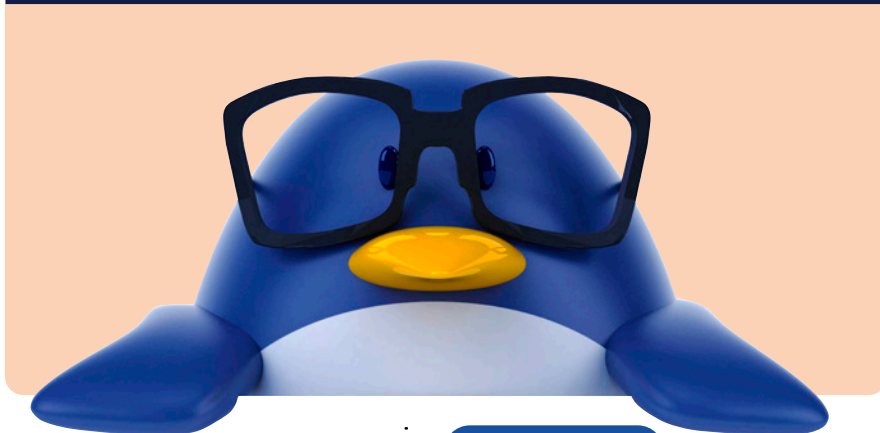
Hoofdredacteur

vvanamerongen@consumentenbond.nl

10 Linux, is dat wat?

Rubrieken

04 Enter

Digitale nieuwtjes en producten

08 Back-up

Updates over onze acties

20 Helpdesk

Digitale problemen opgelost

44 Tips & trucs

De beste tips en gratis software

50 Woordenlijst

Technische termen uitgelegd

50 Colofon

Contact- en abonnementsgegevens

51 Service

Extra's voor abonnees

► Lees de Digitaalids ook online via consumentenbond.nl/onlinelezen

14 Privacy op je mobiel

26 Thuis in Windows 11

40 Streamen naar je tv

Artikelen

10 Tijd voor Linux?

Je oude Windows-pc kan nog jaren mee als je er Linux op zet. Maar hoe bevalt dat? Een praktijktest.

14 Hou je mobiel privé

Op je smartphone deel je ongemerkt nog meer info dan op je pc. Hou meekijkers buiten de deur.

18 Vragen over usb-sticks

Maakt het uit welke stick ik koop? Negen veelgestelde vragen over usb-sticks beantwoord.

24 Haal meer uit Excel

Tips om vaardiger te worden in het werken met rekenbladen in Excel én Google Spreadsheets.

26 Welkom in Windows 11

Er zijn een paar wezenlijke zaken veranderd in het nieuwe Windows. Wij loodsen je erdoorheen.

38 Het Mac-toetsenbord

Je werkt dag in dag uit met het toetsenbord. Met deze tips gaat dat nog beter.

40 Streamen naar je tv

Netflix, NPO Plus, HBO Max – er zijn steeds meer videodiensten. Hoe kijk je die films en series op je tv?

29

E-mail

Mailen doen we dagelijks. Maar doe je dat wel op de handigste manier? Een dossier vol tips.

30 Kies de beste manier om e-mail te lezen en versturen

33 Tips voor Outlook.com en Gmail

36 Mailproblemen oplossen

Onafhankelijk en advertentievrij

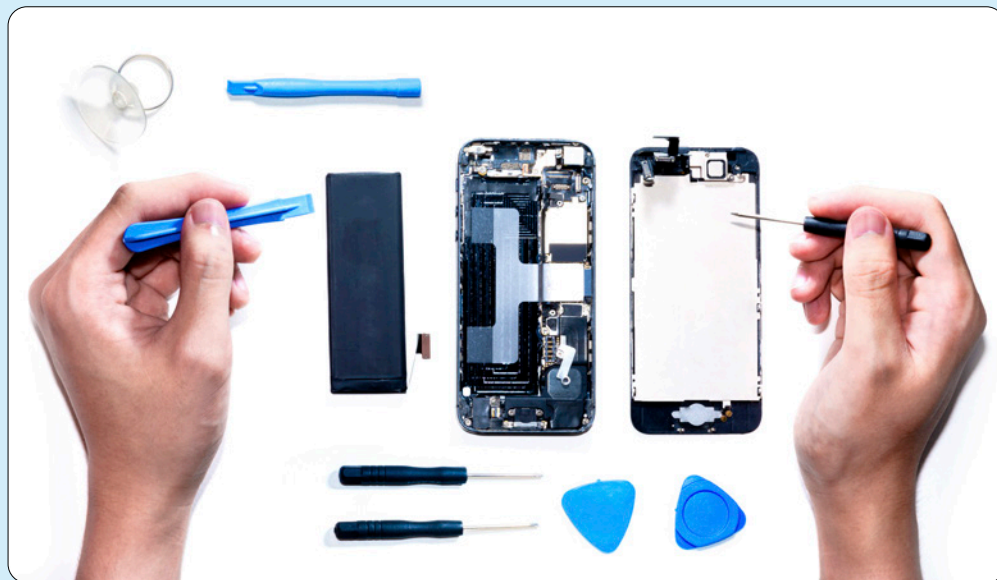
Wij zijn er voor consumenten. En we zijn ván consumenten.

Samen maken we kiezen makkelijker, kopen veiliger en markten eerlijker. We bewaken bij alles wat we doen onze objectiviteit en onafhankelijkheid. We laten ons niet beïnvloeden door politieke en commerciële belangen. Het belang van de consument staat bij ons voorop.

Enter

Nieuwe producten en ontwikkelingen

Samsung en Google

Telefoon repareren wordt eenvoudiger

Zowel Samsung als Google hebben aangekondigd dat klanten onderdelen, gereedschap en handleidingen kunnen bestellen om zelf hun telefoon te repareren. Beide telefoonmakers werken hiervoor samen met reparatiewinkel ifixit.com. Apple kondigde al eerder een dergelijke service aan. De smartphonefabrikanten lopen hiermee vooruit op de 'right to repair'-wetgeving die zowel in de VS

als in Europa wordt ingevoerd. Jarenlang konden alleen officieel erkende reparateurs beschikken over originele onderdelen. Samsung levert de dienst voorlopig alleen in de VS. Google doet dat meteen ook in Europa. Het is nog niet duidelijk of en wanneer Nederlandse klanten aan de beurt zijn. Een knelpunt blijft wel dat veel telefoons zo zijn ontworpen dat ze moeilijk te repareren zijn.

Antivirus

Kaspersky geen Beste Koop meer

Door de oorlog in Oekraïne schrappen we de gratis virusscanner van Kaspersky als Beste Koop. Kaspersky is een Russisch bedrijf. Virusscanners hebben heel veel 'systeemrechten', waardoor het mogelijk is om ongewenste opdrachten uit te voeren. Er zijn geen aanwijzingen dat de Russische

overheid Kaspersky-software zal inzetten als wapen, maar we kunnen het niet uitsluiten. We nemen het zekere voor het onzekere en raden Kaspersky Cloud Security Free niet langer aan. Lees er meer over op consumentenbond.nl/kaspersky-geen-bk.

Enquête

Fraude treft 1 op de 6

Wel 16% van de Nederlanders werd in 2020 slachtoffer van fraude en 6% werd zelfs minstens tweemaal slachtoffer. Dit blijkt uit een enquête door Universiteit Twente. Zo'n 88% van de fraude ging geheel of gedeeltelijk online. Verkopers die na betaling niet leverden maakten de meeste slachtoffers. Andere fraudeplagen zijn investeringsfraude, vriend-in-noodfraude en spoofing (de 'bank' die belt). Jongeren zijn relatief vaak slachtoffer, behalve bij bankhelpdeskfraude. De meeste gedupeerden verliezen

hooguit €50. Bijna 30% verliest meer dan €100. Nog eens 5% gaat voor meer dan €2500 het schip in. Opvallend is dat vier van de tien slachtoffers geen moeite doet het geld terug te krijgen. Geschat wordt dat de schade onder de bevolking (16+) in 2020 €2,75 miljard bedroeg.

► Lees hoe je je wapent tegen oplichters in ons nieuwe boek **De online fraude Survivalgids** (ledenprijs €23) Kijk op consumentenbond.nl/fraudesurvivalgids.

Microsoft

Microsoft moet account teruggeven

Opnieuw is Microsoft door de rechter gedwongen om een account van een Nederlandse gebruiker te heropenen dat onterecht was geblokkeerd. Microsoft blokkeerde het account omdat er een afbeelding op het OneDrive-account stond die volgens het bedrijf kinderpornografisch was. De gebruiker stapte naar de rechter. Die stelde dat Microsoft dit onvoldoende kon onderbouwen.

Er zijn eerder rechtszaken gewonnen door Nederlandse gebruikers die onterecht door Microsoft waren afgesloten. We schreven hier al over in maart 2021. Een onlineplatform staat in zijn recht om te scannen op illegale content, maar mag gebruikers niet afsluiten zonder opgaaf van reden en mogelijkheid tot verweer, vinden wij. Er is Europese wetgeving in de maak die platformen hiertoe verplicht.

KORT

KPN stopt met 3G

KPN is begonnen met het uitschakelen van het 3G-netwerk. Dat gaat in kleine stapjes. Wie mobiel wil internetten, is aangewezen op 4G of 5G. Volgens de provider gaat nog maar 1% van het dataverkeer via 3G. Wie een oude telefoon heeft, kan alleen nog 2G gebruiken voor telefonie en sms.

Edge met één klik weg

Microsoft gaat het gebruikers van Windows 11 makkelijker maken om een andere browser te kiezen. Nu kost het afzweren van Edge nog veel moeite. Na een volgende update kun je met een klik over op Firefox of Chrome. In Windows 10 kan dit al.

Nieuwe gratis Bitdefender

Bitdefender kondigde eind 2021 aan dat het gaat stoppen met zijn gratis Antivirus Free Edition. Een tegenvaller, want dat is op dit moment een van de beste gratis antivirusprogramma's. We weten nu waarom Bitdefender ermee stopt: er komt een volledig nieuw gratis programma voor in de plaats.

KORT

Canon weigert te scannen

Veel printers weigeren te printen als een van de inktcartridges leeg is. Canon gaat verder. Bij Canonprinters met inktcartridges loop je het risico dat ook de scanner het dan niet meer doet. Dat blijkt uit onze test. Lees er meer over op consumentenbond.nl/canon-scanner.

Oude Windows 10 wordt onveilig

Op 10 mei stopt Microsoft de ondersteuning van de Windows 10-versies 20H2 en 1909. Deze krijgen geen beveiligingsupdates meer en worden daarmee onveilig. Is je pc veilig? Check het zo: klik op Start > Instellingen > Systeem > Info. Kijk achter 'Versie'.

Duitsers klagen Google aan

Een Duitse consumentenorganisatie heeft Google voor de rechter gedaagd om de cookieschermen. Als je een site van Google bezoekt, moet je de cookies met één klik kunnen weigeren, vinden de Duitsers. Bij Google moet je veel klikken om alle soorten cookies af te wijzen.

RealityScan

3D-modellen maken met je telefoon

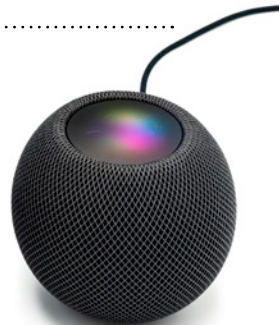
Voordat je een meubel koopt, wil je weten hoe het in je interieur zou staan. Dat wordt straks eenvoudig door er een 3D-plaatje van te maken en dit thuis te 'projecteren'. Het bedrijf Epic Games lanceert de foto-app RealityScan. Met een moderne iPhone maak je vanuit verschillende hoeken foto's van een voorwerp. De app smeedt de beelden aaneen tot een 3D-model dat je van alle kanten kunt bekijken. Je kunt het object importeren in 3D-software. RealityScan is later dit jaar beschikbaar in de App Store. Epic Games wil ook een Android-variant uitbrengen.

Apple HomePod mini

Prima geluid uit kleine bol

Voor een speaker die maar iets groter is dan een appel is het geluid van de Apple HomePod mini (€110, score 7,7) indrukwekkend. Dat blijkt uit onze test van deze nieuwe Apple-speaker. Muziek en spraak klinken helder, tonen zijn goed in balans en er is veel detail in het geluid hoorbaar. Het maakt niet uit of je naast, achter of tegenover de speaker zit. In de HomePod mini is ook de slimme assistent Siri ingebouwd.

Siri verstaat én spreekt sinds kort ook Nederlands. Je kunt met de bol bijvoorbeeld slimme apparaten in je huis bedienen of vragen een weerbericht voor te lezen. Vooral voor Applegebruikers is de HomePod mini een aanrader. Heb je Androidapparatuur, dan is de Google Nest Audio een betere keus. Lees de test op consumentenbond.nl/homepod-mini.

MijnGegevens-app

Wat weet de overheid van mij?

Onze persoonsgegevens staan in tientallen systemen van de overheid. Via de nieuwe overheidsapp MijnGegevens krijg je inzicht in een deel van deze data. Je installeert de app, logt in met je DigiD en krijgt de informatie te zien. Zoals de vermelding in de basisregistratie personen (BRP) met je woonadressen nu en in het verleden. En het geregistreerde inkomen, de kadastrale

gegevens van koopwoningen, de huidige WOZ-waarde en verleende bouwvergunningen binnen een straal van 250 meter. Verder vind je er alle voertuigen die op je naam staan. Je schooldiploma's zou je ook kunnen bekijken, maar die hebben we niet gevonden. De app is een aardige basis die ongetwijfeld aangevuld zal worden.

10 11

Enquête

Weinig schot in Windows 11

Is Windows 11 een groot succes? Dat blijkt niet uit onze eigen cijfers. We vroegen 355 lezers van de DigitaalGids of ze al waren overgestapt. Nog maar 11% gebruikt Windows 11, 68% heeft nog Windows 10. Van de ondervraagden gebruikt 13% macOS en 2% Linux. Aan de lezers met Windows 10 vroegen we waarom ze nog geen 11 gebruiken. Ruim de helft daarvan (55%) gaf als antwoord dat de computer ongeschikt is. Nog eens 19% wil liever Windows 10 blijven gebruiken en 22% weet het nog niet of heeft de update nog niet aangeboden gekregen.

DIGITAALGIDS NIEUWSBRIEF

Privacy niet veilig op sociale media

Bij veel sociale netwerken is je privacy niet veilig. Je geeft vaak meer informatie weg dan je denkt. Onze software-experts deden er onderzoek naar en ontdekten veiligheidsproblemen.

- + Nieuwe afpersingsmails
- + Sluit KPN mij af?
- + Nederland phishingland
- + Een binnencamera voor €25?

Lees het op digitaalGids.nl of ontvang onze nieuwsbrief maandelijks in je mailbox. Meld je aan op: digitaalGids.nl/nieuwsbrief

Proef

Opgelicht? Geld terug

Een proef waarbij slachtoffers van online fraude zelf hun geld kunnen terugvorderen bij de crimineel, is succesvol. Dat concludeert de politie na een pilot met 211 deelnemers, die iets online hadden besteld en vervolgens niets ontvingen. In meer dan een kwart van de gevallen kregen slachtoffers al hun geld terug. In nog eens een kwart van de gevallen kregen ze een deel vergoed. Sinds begin dit jaar mogen banken adresgegevens van oplichters verstrekken aan slachtoffers. Die kunnen dan een incassobureau of deurwaarder op de fraudeur afsturen. Deze praktische route werkt, blijkt nu, en ontlast bovendien de politie die lang niet alle zaken strafrechtelijk kan oppakken.

Kinderporno

Nieuwe afpersingsmails

Criminelen verspreiden nieuwe afpersingsmails, meldt de Fraudehelpdesk. De ontvanger wordt beschuldigd van het bezit van kinderporno. Dat is niet nieuw, dit soort mails gaan al jaren rond en maken nog steeds slachtoffers. Nieuw aan deze mails is dat ze zogenaamd van de Koninklijke Marechaussee of Interpol komen. De verzenders nodigen je uit om naar een hoorzitting te komen. Je mag eerst nog proberen je onschuld te bewijzen door verweer te schrijven en terug te mailen. De criminelen leggen je vervolgens een 'boete' op van €3800. In een andere versie mag je kiezen: een rechtszaak of een schikking.

19

uur was in 2021 de gemiddelde levensduur van een Nederlandse phishingsite met malware

BRON: SIDN